

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
învoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an 200 Lei
Pe 6 luni 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

„Fecunditate indezirabilă“

(dn). Curios, dar caracteristic pentru omul de sub legea păcatului: se îndărătnicește în coclaură rătăcirilor de tot felul mai bine decât să țină calea dreaptă și scaldată 'n soare a adevărului. Ba cu atât mai tare pare a se oțări în cerbicoșia sa cu cât mai limpede-i faptul abaterii sale dela drumul singur bun al descoperirii ce s'a făcut sidirii din partea Ziditorului. Un caz din multe: păcătoasa apologie a îngrădirii nașterilor.

Semnalăm răul pentru că cineva, zilele acestea, mișcat de fața palidă, suptă și ochii întunecați și triști ai unui băețas, al optulea din nouă, trimis de măicuțe-sa lăhuză după milă pe seama ei și a celorlalți copilași lihniți de foame și înghețați de frig, în lipsa tatălui, șomer și el, nu poate trage din acest caz, într'adevăr sduiditor, altă încheiere, și nu se poate gândi la altă soluție decât la cea stropsită în păgâneasca frază: „E o fecunditate absurdă, revoltătoare, căreia statul, da, statul ar trebui să-i pună capăt“. Dacă nu ca Lacedemonenii (!) cari isbiau copiii neviabili de stânca tarpeiană (!), apoi barem ca statele: norvegian, german și rus, cari îngăduie pela periferiile marilor orașe birouri speciale de lămurire a masselor pentru îngrădirea nașterilor. În felul acesta „fecundităților indezirabile“ li-s'ar pune stavilă fără stînghereală. Spre binele și lauda neamului bine înțeles. Și spre menajarea sensibilității celor ce nu pot vedea copiii de ceară, și cu atât mai puțin sunt aplicați să-i ajute să-și recapete rujile 'n obraz. Deși câteva fărmituri numai din prisosul lor ar fi de ajuns. Despre asta însă tace hronicul.

Și-i oarecumva firesc să tacă. Teoreticianul restrîngerii natalității, R. Malthus, liberal până 'n măduva oaselor și ca atare adept al adagiului de cavernă: cine poate oase roade, numai la dreptul de existență, de câștig, de viitori proprietari a celor ce n'au întrebat natura, înainte de a se naște, că oare așteaptă-i cu masă întinsă, ori ba, și cu resurse materiale cari să le permită, pe ușorul, zilnic, o bucată de pastramă și un păhar de vin la prânz, nu se gândea când preconiza dărtmarea tuturor azilelor pentru copiii aflați și pentru bătrînii săraci, neajutorați, în cari vedea, ca în toate jertfele omenești ale miseriei dealtfel, totatăția agresori la bunurile și tihna celor înstăriți. Concluzia: cât mai puțin asemenea specimen! În favorul acestei teze monstruoase fabrică și cunoscuta-i teorie, cu a cărei dovadă însă a rămas dator: mijloacele de traiu sporesc în progresiune matematică, iar populația mistuitoare a mijloacelor acestora, în progresiune geometrică.

N'avem ce zice: admirabilă platformă! Are doar colorit științific pentru acoperirea unor turpitudini fără hlamidă științifică: avorturi, sistemul de un copil, de doi copii, sterilitatea conjugală, și toată avalanșa murdăriei și criminalității legate de aceste practice ucigătoare de vieți și neamuri, — roduri vrednice de activitatea „luminătoare“ a unui preot anglican, într'o vreme când trei din patru părți a suprafeței globului, în lipsă de brațe, e neproductivă; când Brazilia singură are

Pumnul francmason

Biserica palmuită de pe banca ministerială — Tragedia în care ne sbatem — Răspunderea bisericii dominante — Nevoia unirii tuturor

(*) Marți s'a petrecut la Cameră o scenă de necrezut. — Un deputat-preot a dus la tribună durerea slujitorilor altarului, ajunși cerșitori. De un an aproape, nu mai primesc sălar. Vistiernicul țării a răspuns prompt:

„Declar aci, că de câteori voiu mai auzi un popă vorbind astfel, voiu amăna încă o lună salariile popilor“!

Uimire a căzut atunci peste adunare și s'a făcut tăcere mare. Bravii aleși ai națiunii, fii și nepoți de preoți, s'au prins cu spalmă de brațele fotoliilor, ca nu cumva să-i înghită furia leului mănol. . . . Așa a fost.

În brutalitatea ei incomparabilă, întâmplarea grăește mai elocvent decât orice cuvânt de revoltă. Ea pecetluiește cu stigmatul rușinii starea de degradare la care a ajuns viața noastră publică și caracterizează dureros tragedia în care se sbate biserica în țara românească. Cea mai veche, cea mai venerabilă instituție a neamului, aceea care și astăzi îndreptează viața sufletească a mulțimilor covârșitoare de cetățeni, a fost palmuită cu cinism fără păreche și sculptată în față cu ultimul dispreț. Și încă de pe banca ministerială: adevărat în numele țării și a Regelui, cari de sigur nu sunt vinovați de această grosolanie incalificabilă.

Știam noi că d. Argetoianu nu-i ușă de biserică. Și recunoaștem că se găsea într'o situație grea. Ce vrei? Să promită din nou, nu mai mergea. Mai ales că preoții nu cer nici un favor special, ci să li-se dea și lor plata de mizerie ca celorlalți funcționari; cu atâta întârziere ca la alții. Ca să fie o dreptate și în necaz. — Să spună că nu-s bani? Iar nu merge. Că doară acum de curând a găsit, într'o singură lună, un miliard și două sute treizeci de milioane pentru furnizorii statului, aproape de două ori atâta cât face bugetul tuturor cultelor pe un an întreg. — Putea to-

terenuri roditoare, încă nemuncite, cari ar putea susține omenirea întregă, când chiar și România noastră ar putea hrăni cel puțin pe de trei ori atâția locuitori ca azi, șomajul și pauperismul putând fi oricând reduse la proporții disparente printr'o mai dreaptă împărșire a bunurilor și o mai creștinească educație a masselor, calitatea nu cantitatea contând aici, iar nu prin metodele de masacru savant drapat al vetero - și neomalthusianismului disprețuitor de porunca: ereșteși și vă înmulțiți, dată de Cel ce a făcut lumea, i-a eroit cursul, i-a prevăzut mersul și a întărit adevărul că toate bine au fost rânduite. Inclusive înmulțirea neamului omenească, în marginile legii firei și a moralei. — Drept că n'a cerut stat dela Malthus și Epicuros. Și poate de aci „greșala“ Ziditorului.

tuși, în cazul cel mai rău, să tacă înțelepțește. Dar nu: a ținut să grăiască. A vrut să dea bisericii o lovitură de copită fără precedent în istoria noastră. Și a dat-o.

Cum de și-a îngăduit ministrul această necuviință față de biserică? Evident, fiindcă o știe neputincioasă. Nu se teme de ea. Și atunci de ce să nu-și facă puțin și gustul de măestru . . ? — Și aici este adevărata tragedie. Biserica este scoasă din lege, și nu este capabilă să-și apere dreptatea. Dacă nu i-a fost de ajuns batjocura permanentă la care este supusă acum de atâta vreme, spre a-și da seama de halul în care se găsește, ministrul de finanțe s'a angajat să-i dea o dovadă răsunătoare, amefitoare.

S'ar putea totuși ca palma de marcă veritabilă francmazonă, tocmai prin violența ei, să producă un efect salutar: să desmetecească pe cei cari umbiau până acum după chimere, cu privirea rătăcită în stele mincinoase. Poate se va trezi la realitate conducerea bisericii dominante. Fiindcă pe obrazul ei a răsunat palma. Nu fiindcă interpelatorul a fost preot ortodox. Ci din pricina situației ei „dominante“. Întăletatea la cinste aduce cu sine și datoria de-a veghea în primul loc la respectarea drepturilor. Și mai ales din altă pricină: fiindcă, anume, ea poartă vina tragediei deprimante în care ne sbatem.

Cum? Foarte simplu. În loc să facă front comun cu toate cultele, ea a căutat să ne înfrângă pe noi, chiar cu riscul de-a ceda și ea din dreptul fundamental de egal tratament al preoților cu toți funcționarii. În acest scop a făcut un fel de alianță foarte puțin sacră cu actuala „cinstită cârmuire“. Rezultatul: preoțimea toată a fost scoasă din lege; iar din celalalt vis urît s'a ales nimica, fiindcă dacă în buget preoții ortodocși au scris sume mai mari decât ai noștri, ministrul ingenios îi face pe toți egali: nu plătește nici unuia nimic. Le dă, în schimb, din când în când, câte-o lovitură de picior.

Vă reacționa conducerea bisericii ortodoxe măcar la aceasta din urmă, deosebit de violentă? Sperăm. Dacă nu altfel, va fi silită de jos, de mulțimea preoților cari încep a se agita. Un congres general extraordinar pregătește, pe ziua de 2 Martie, „Asociația clerului ortodox“. Fiindcă, „timpul vorbelor a trecut, este timpul faptelor“, cum scrie de curând unul dintre conducători.

Așteptăm congresul cu viu interes. Și mai ales faptele lui. Suntem convinși și noi că drepturile nu se cerșesc cu vorbe, nici cu adunări și articole de gazetă, ci se iau prin voință și faptă bărbătească. — Credem însă,

în aceeași vreme, că temelul absolut indispensabil pentru această acțiune salvatoare trebuie să fie *statornicia prealabilă a păcii și solidarității* tuturor cultelor, în special a bisericilor românești. Câtă vreme va fi vrăjmășie între ele, nu-i nădejde de biruință. Nu se poate interveni cu efect nici sus, la guvern, și nu se pot organiza spre acțiune conștientă, creștină, nici milioanele de creștini cari alcătuiesc țara și cari acum suferă, bulmăciți și desorientați, batjocorirea bisericii, la care în din moși-strămoși. — Cheia acestei păci este tot în mâna bisericii ortodoxe. N'are decât să se împace, cinstiți și loial, cu gândul că existăm și noi, biserica unită, și că avem drept la tratament egal, din partea statului, cu biserica ortodoxă din Ardeal; să renunțe la visul urit, de a-și face statul complice și unealtă la distrugerea noastră: și pacea aducătoare de biruință va fi înfăptuită.

Dacă nu, sfârșitul va fi, probabil, trist
Pentru ea mai întâi: va pierde mai mult!

Măsuri înțelepte. Mai totdeauna sărăcia, și numai rar de tot dorul de aventuri, mână spre orașe o mulțime de tineri, dela sate, feciori și fete din toate părțile țării. Noua atmosferă foarte multora, în deosebi fetelor, le este apoi fatală sub respectul moralității.

Mitropolia Moldovei și Sucevei, dând cauzei atenția ce merită, a însărcinat pe p. Constantin Nonea s'o studieze amănunțit și să vină cu propuneri concrete relativ la vindicarea răului. Ceeace referentul a și făcut, iar chiriaria și-a dat aprobarea la măsurile propuse, cari sunt acestea: Preoții să sfătuie pe părinți, prin predici și povești pastorale, să nu-și mai trimită copiii slugi la orașe, ci să-i țină pe lângă căminul familiei, trimițându-i la școală unde să se deprindă în felurite meșteșuguri casnice a căror produse s'ar putea desface la orașe. Pentru cazul că unii săteni ar fi silși să-și deie copiii slugi, preoții lor să fie obligați a se pune în contact cu asociația „Amicele Tinerelor Fete“, în vederea plasării lor la case de stăpâni cinstiți. Protopopilor să li-să impună controlul grijei ce poartă preoții tinerilor plecați din parohiile lor, control ce poate fi verificat prin asociația orașului respectiv, preoții cărui oraș, la rândul

lor, să fie angajați de asociație ca în Dumineci și sărbători, după amiază, să-i adune pe servitorii și servitoare la biserică ori la școală spre a-i instrua într'ale moralei și credinței.

Măsurile aprobate de I. P. S. Pimen nu va fi om care să nu le aprobe. Servitorimea merită, de fapt, toată atențiunea noastră, pentru sufletele acestor frați și surori în nevoie și primejdii, și pentru moralul satelor ce se resimt de influința „moravurilor“ ce le vin dela oraș deodată cu aceștia. Blajul ține mai de mult cateheze anume pentru servitorime, în dupămieșile Duminecilor și sărbătorilor din Paresimi. S'ar putea și mai mult. Bine ar fi însă să se facă barem atât în toate orașele și orașelele unde avem parohii și preoți.

Pensionarea preoților

Chestiunea pensionării, despre care s'a scris mult înainte cu un an, se părea, că ar fi fost dată uitării. A reimperspătat-o acum, din nou, în „Unirea“, p. Sabin Gh. Trușla. Și bine a făcut.

Susțineam unii, că ar fi bine să între și preoțimea între pensionarii statului. Susțineam aceasta — și tot așa credem și acum, — că aceasta e singura cale, pe care putem scoate din starea de mizerie pe preoții neputincioși cari, din cauza parohiilor slăbuțe, n'au putut să facă avere și mai cu seamă negândeam la mulțimea văduvelor și orfanilor de preoți, cari duc un trai greu și vrednic de milă.

Alți frați au susținut principiul „prin noi înșine“, deși acest principiu ne-a fost călăuză de până acuma și astfel l-am experimentat deajuns și nu ne-a dat rezultate îmbucurătoare.

Dacă de un timp încoace a încetat discuția asupra acestei chestiuni de cea mai mare importanță, aceasta se datorește împrejurărilor schimbate cu totul de atunci încoace. Trăim timpuri grele, așa de grele, cum nu ne-am fi putut închipui. Și, pare-mi-se, tot un „prin noi înșine“ ne-a adus la aceste stări triste și deprimătoare.

Eram de părerea, că atunci era timpul cel mai oportun pentru deslegarea favorabilă a acestei chestiuni. Era la cârma țării partidul

național-țărănesc, care datoră mult bisericilor românești din Ardeal. Aveam tot dreptul, să sperăm, că va da o fericită deslegare chestiunii pensionării, dacă i-s'ar fi cerut. Probabil, s'a crezut, că l va fi mai lungă viața și... s'a scăpat trenul.

Situația preoțimei azi e mai grea; mai grea decât a tuturor funcționarilor publici. Azi cred, că nime nu se mai gândește la „prin noi înșine“, când e vorba de o bună pensionare.

Frumoasa și laudabilă inițiativă a p. protopop Bota privește cazul morții, cheltuielile de înmormântare și ajutorul grabnic, când vine lovitura. Dar deaci și până la o bună pensionare e o mare distanță. Și azi nu o putem încerca „prin noi înșine“.

Acum, când se lucră un nou proiect de lege pentru pensionarea funcționarilor publici, e bine să fie din nou sulevată chestiunea pensionării preoțimei din Ardeal. Ne bucurăm, că deodată cu p. Trușla, chestiunea e amintită cu multă judecată și dreptate de ziarul „Cuvântul“ dela 11 Februarie 1932, sub titlu „Vilitorul regim al pensilor“. În acest articol e pomenită și preoțimea din Ardeal:

»Dreptul la pensie rezultă și dintr'un angajament al statului, care în loc să facă funcționarilor săi un regim mai bun actual, se angajează la o contribuție importantă pentru pensia lor. Actuala contribuție a statului la pensii este de aproximativ încă odată contribuția însăși a funcționarilor«.

»Aceasta obligație a statului are însă și o contraparte: participarea obligatorie la pensii a tuturor salariaților săi. Pentru că nu se poate concepe un stat bine organizat, care să privilegieze pe unii în dauna celorlalți«.

»Deci: dreptul de pensie pentru salariații bugetari ai statului și anume un drept obligator«.

»În aceasta lumină este de examinat abaterea curioasă și nejustificată a unei numeroase categorii de funcționari scoși arbitrar din regimul normal de pensie«.

»Este vorba de preoțimea tuturor cultelor din Ardeal. Retinerile pentru pensii din salariul preoților din Ardeal se varsă fondurilor speciale. *Decât acest fapt pune preoțimea Ardealului într'o situație inferioară, pentru că tot ce statul varsă Casei Pensilor este de drept în beneficiul tuturor pensionarilor.* Cine au interes să mențină aceasta situație și cum se justifică acest interes, e greu de spus, pentru că între altele un principiu de autonomie nu poate fi la mijloc«.

»Este oare respectat un atare principiu, când preoții în funcțiune primesc nominal și direct un salariu bugetar și este călcat atunci, când preoții, cari nu mai sunt în funcțiune, ar primi o pensie justă?»

»Să mai adăugăm la aceste considerații și unii mai puțin principiați, dar practic importanți și anumi

Foiața „Unirii“

Ce citește finerimea

Una din problemele importante ale educațiunii de prof. NIC. COMȘA

Ministerul instrucțiunii a întreprins o anchetă asupra lecturii elevilor de curs secundar. Nu cunoaștem rezultatul, nici concluziunile la cari a ajuns. Nu știm nici ce are de gând să facă pe viitor în acest câmp. — Totuși faptul în sine este îmbucurător. Dovedește că îndrumătorii învățământului încep a-și da seama de uriașă importanță a problemei, precum și de halul fără hal în care ne găsim astăzi. Și în care nu mai putem rămânea fără o serioasă primejduire a rosturilor noastre de viitor.

Războiul cel mare ne-a lăsat moștenire o tulburare sufletească și desorientare generală. În vâlmașala crizelor și sguduirilor continui, lumea s-a făcut superficială și materialistă. Această îndreptare spre noroi nu poate avea sfârșit bun. — Toată nădejdea este în noua generație ce se ridică. Ea trebuie să capete altă îndrumare spirituală, alt orizont sufletesc. Eternele valori ale credinței, dragostea de muncă și de adevăr, iubirea de neam și entuziasmul pentru bine și frumos trebuie să fie zestrea pe care o duc din școală în viață.

Din nenorocire suntem departe de a lucra sistematic și stăruitor pentru realizarea acestui ideal pedagogic. Școala, încă treacă-meargă. Face ce poate. Dar ce drege ea, strică fără milă cartea pe care o citesc elevii afară.

Se știe doar ce factor hotărâtor este lectura extrașcolară pentru formarea sufletească a tineretului. Putere uriașă, iresistibilă, care poate clădi ori dărâma. Adevărat medicament, care poate face sănătos, dar, luat fără vreme, ori alcătuit din otrăvuri, poate tot așa de bine ucide și distruge. — De aici datoră îndoită: de a face să ajungă în mâna tinerilor cât mai multe cărți bune, cât mai ieftine, mai atrăgătoare și mai accesibile, iar de altă parte a-i feri de certurile rele, de cărțile cari nu deprind o influință sănătoasă asupra spiritului, ci se mulțumesc cu o păcătoasă ațășare a simțurilor.

Realitatea e cu totul alta. Se răspândește în cantități imense otrava și se găsește anevoie cartea bună. Săptămână de săptămână noi valuri de romane senzaționale, în fascicole, inundă librăriile și mai ales strada, cu ajutorul *chioscurilor*. Acestea sunt cele mai vechi și cele mai eficiente mijloace de propagandă. Aproape tot ce se vinde în chioscuri poartă marca întunecului. — Acum după războiu, în toiul celei mai teribile crize, se găsec case de editură, cu scopuri neprecise și ascunse, cari se îmbogățesc din diferitele »colecții« lansate zi de zi pe

piața cărții. Destul să pomenim »colecția celor 15 Lei« și »Biblioteca Dimineața«, în cari operele bune sunt excepțiuni rare. Cele mai multe sunt lucrări de senzație, în cari obiectivul prim este răscolirea simțurilor, escitarea fanteziei și aprinderea nervilor prin descrieri de omoruri, crime și urmăririi, o goană fantastică după senzațional. — Și pe lângă însăși înclinarea firească omului, rob simțurilor, răspândirea acestui venit o ușurează în mare măsură prețul extrem de redus al publicațiilor, cari totuși se prezintă nu odată în condițiuni tehnice destul de bune.

Cum stă în fața acestui puvoiu negru cartea bună? De prisos s'o mai spunem: abia se arată. Nici vechile case de editură și biblioteci de popularizare ca »Biblioteca pentru toți« nu reușesc să rămână la nivel. Publică și ele mulțime de traduceri străine, luate fără control serios. Așa că nu cunoaștem nici o serie de publicații literare menite marelui public, cari să fie ieftină și să poată fi recomandată liniștit și pe deantregul tineretului școlar.

Această situație primejdioasă trebuie curmată cu un ceas mai de vreme. Cum? Printr'o colaborare sistematică și stăruitoare a tuturor celor cari au un cuvânt și o putere în educație. În prima linie însă printr'o acțiune hotărâită a statului. Fiindcă împotriva răului luptă totdeauna în prima linie acela, ale cărui interese sunt mai mult lezate. În cazul nostru: neamul și

aceea relativă la nesiguranța actuală a băncilor păstrătoare a fondurilor de pensii și vom încheia, cu speranța că regimul acesta se va sfârși în curând.

Așa privește chestiunea „Cuvântul” în editorialul său din 11 Februarie a. c. și cred, că preoții avem să-i fim mulțămitori pentru aceasta atenție binevenită și la timp exprimată.

Se pregătește un nou regim al pensiilor. Biserica noastră, prin reprezentanții ei autorizați, să-și spună cuvântul.

Gogorița cu separarea bisericii de stat să nu se mai amintească. Aceasta eventual va veni, dar în România avem motive să credem, că va veni mai târziu.

Separarea bisericii de stat însă nu va atinge mai dureros pe pensionari, cari sunt mai puțini și vor avea drepturi câștigate asupra Casei Pensilor prin cotizațiile plătite, ci va atinge mai dureros pe preoții, cari vor fi în funcțiune, pentru că-i va lipsi pe cei mai mulți de cel mai puternic sprijin material.

Pentru eventualitatea aceea biserica noastră să-și pregătească cât mai mulți preoți celibbi, fără a introduce celibatul obligator. Am spus aceasta și până acum, — și încă dela începutul discuției — și acum, după ce vor ceti frumosul studiu al păr. Dr. Crișan, cred că și cei ce m'au combătut, își vor revizui părerile.

Păr. Octavian Popa

Vederi ale unui luminat bărbat de stat. S'a născut acum două sute de ani — la 22 Februarie 1732 — și îl cheamă George Washington. Nume adorat în Statele Americii de Nord și respectat pe întreg globul. A fost cel dintâiu președinte al Statelor Unite nord-americane, făurirea cărora, după Dumnezeu, e opera lui. Moartea-i din 14 Decembrie 1798 îi vine în urma unei laringite acute contractate în lungile ore petrecute în sea, în ger și zăpadă, în calitate de șef al forțelor naționale, mobilizate în vederea războiului cu Franța.

Patriotism sincer, energie neînfrântă, respect fără rezerve față de principiile morale, acestea i-au fost trăsăturile caracteristice.

Religia și morala, — așa judecă acest providențial bărbat de stat, — sunt cele mai indispensabile reazime ale prosperității politice. Tocmai de aceea „înzădar va pretinde cineva că dânsu-i bun patriot, dacă va lucra la răstur-

narea acestor pilastri ai fericirii umane, la dărâmarea acestor cele mai puternice ajutoare întru împlinirea datorințelor omenești și cetățenești. Atât bărbatul exclusiv politician cât și omul evlaviei trebuie să le respecte și să le aibă dragi. Un întreg volum n'ar fi de ajuns și numai pentru a schița legătura ce există între ele și fericirea privată și publică. E destul să ne gândim ce s'ar alege de siguranța proprietății, a reputației, a vieții, dacă sentimentul obligamentului religios ar lipsi jurămintelor, instrumentele de investigație ale justiției. Să fim deci cât se poate de precauți întru acreditarea presupunerii că moralitatea ar putea exista și fără religie. Căci orice s'ar admite privitor la înfrigurarea ce ar avea-o asupra spiritelor de structură specială o educație mai rafinată, rațiunea și experiența ne opresc să ne legăm în iluzia că moralitatea națională ar putea să se ridice la un nivel superior cu eschiderea principiilor religiei”.

Așa se pronunță acest pater patriae în proclamația sa de adio din 17 Sept. 1796, când lăsa povara prezidențială lui I. Adams. Patria recunoscătoare îi prăznuiește acum cu drag aniversarea alor 200 ani împliniți dela nașterea sa. Serbările de comemorare s'a hotărât să se înceapă cu 22 Februarie și să se încheie cu 24 Noembrie c. — Vrednic este sărbătoritul de cinstea ce se aduce memoriei lui!

Apologetul maternității. Am numit pe Psf. Alexandru al Lugojului. Ingrijorat de ravagiile ce face, îndeosebi în Bănat, doctrina larg practică a lui Malthus, înaltul ierarh a ținut să fixeze punctul de vedere al bisericii în chestia de capitală însemnată în dezvoltarea neamurilor: chestia maternității. Tema aceasta a dezvoltat-o în splendida-i conferință: „Demnitatea de mamă în lumina învățurii revelate”, fiind ascultat la Arad, în Lugoj, și mai nou la Timișoara, în sala Cercului Militar, de-un public select și neobișnuit de numeros, cu atenție încordată dela început până la capăt. — Ovațiunile furtunoase au fost o binemeritată răsplătă a ilustrului conferențiar, și credem că și o dovadă a convingerii celor prezenți despre adevărul tezei susținute cu atâta măiestrie și bogăție de argumente.

ternic stimulent spre citire, făcând să mai dispară din uz propoziția „la noi nu se citește”, atât de frecventă în ultimii ani; iar prin conținutul ei ar contribui minunat la trăinicia sufletului și gândirii naționale. Pentru elevii cursului secundar, ea ar fi o adevărată oază, la care ar alerga pentru răcorire și reconfortare sufletele chinuite de programa școlară. — Ar da totodată, și un puternic imbold și posibilitate achizițiilor personale.

Lucru foarte necesar astăzi, când bibliotecile școlare și de clase sunt prea sărace. Înainte de toate, ea ar ajuta chiar la realizarea programei analitice, care cere unui elev să cunoască literatura română. Dacă în situația de azi bacalaurații au această cunoaștere, în cea mai mare parte numai indirect, din studiile asupra operelor literare, nu li-se poate aduce acuză. Lipsa din comerț a multor opere, prețul prea mare și numărul mic de exemplare existente în bibliotecile al altora, motivează munca de mântuială. Să mai adăugăm la toate acestea ușurarea care s'ar face familiei în controlul lecturii.

Ancheta Ministerului de Instrucție ne face să credem că problema e privită serios de cei de sus și ne întărește tot mai mult în credința că timpul rezolvirii crizei de carte este apropiat. Ar fi dureros să nu fie așa!

Apostoli surghiuniți

Așa-i rândul celor ce urmează pe Hristos cu credință: să fie prigonți. Binele săvârșit de ei, oricât de mare și de izbitor ar fi, nu-i prea luat în seamă de împărtășitorii dreptății omenești. La vreme socotită potrivită răzburării, fiii întunerecului caută nod în papură pentru: răstignește-i, răstignește-ii și trec repede dela vorbă la faptă.

Spania zilelor acestora de sburd masonic se ține și ea în notă. Oculta fraților cu trei puncte s'a năpustit și aici contra tagmei jezuiților, ghimpele cel mai nesuferit tenebroasei lor tovarășii. „Lege” s'a făcut și după această lege jezuiții trebuiau să plece. Și au plecat: 3000 de mucenici ai crezului catolic și apostoli ai culturii creștine și a iubirii de aproapele. Unii s'au așezat în Belgia, alții în Olanda, alții în Statele Unite, pentru ca să-și continue pe pământ atrăin munca săvârșită până aci în țara de naștere, pentru binele acelei țări.

Terenul de activitate al jezuiților spanioli era vast cât Spania întreagă, în al cărei cuprins acești harnici și destoinici robi ai idealismului creștin ridicaseră și întrețineau dintr'al lor: 6 institute pentru studii universitare, 20 colegii și școli medii, 3 seminarii mici pentru clerici și 15 case de exerciții, înafară de cele 39 rezidențe și case pentru membrii ordinului. Peste 7000 de elevi din cele mai alese familii ale neamului cercetau școalele lor superioare și medii, unde-și cheltuiau energiile cele 506 puteri didactice ale tagmei. La aceasta să se mai adăugă observatoriile astronomice din Ebro și Granada, cele 6 case pentru scriitorii catolici și leproseria din Fontilles, tot opere de a lor, ca să ne facem idee despre ce a însemnat ordinul jezuiților în Spania.

Și încă n'am atins decât o parte a realizărilor acestui cin călugăresc. Un studiu documentat afirmă de afirmă („Obras benefico-sociales”) desvăluie o altă latură a activității lor: sumedenia de școale elementare gratuite susținute de ei în jurul feluritelor colegii. Numai în școala de pe lângă colegiul din Valenza 12 învățători-călugări dădeau gratuit instrucție la 600 copii săraci. Câte alte atari școale ridicaseră apoi și susțineau tot ei prin intermediul congregațiilor mariane, tot o operă jezuită. Numai în Madrid sunt 121 asemenea vetre de lumină, cu mai bine de 20.000 școlari; congregația mariană din Barcelona susținând, la rândul său, 4 grupuri de școale similare cu 15 dascăli și 700 elevi; în sfântă întrecere cu membrii Apostolatului rugăciunii (operă jezuitică și asta) din acelaș oraș, cari se îngrijesc de instrucția alor 2000 copii și copile. Să mai înșirăm școalele nocturne, pentru adulți, școalele duminicale școalele profesionale gratuite, cu Institutul de Arte și Industrie din Madrid în frunte și cu cele asemenea lui din Barcelona, Valenza, Valladolid, Toledo, Gijon etc., ca să trecem sub tăcere școalele pentru muncitoare din Manresa, San Sebastian, Bilbao ș. a. ș. a.?

La ce bun? O trăsătură de peană a „leguirii” actuale a osândit la surghiun pe jezuiții din Spania. Și aceștia fără să fie opus vre-o rezistență, deși ar fi putut, dacă ar fi vrut, căci mulțimile s'au despărțit de ei cu lacrimi în ochi, își aduceau doar atâția și atâția aminte de binefacerile primite dela ei într'o formă ori alta, aceștia s'au dus, cu credința tare în suflet că nu va trece mult și iarăși o să se reîntoarcă la câmpul de muncă părăsit sub presiunea forței brute. Credem și noi că nu va trece mult și dorința lor, și a tuturor celor ce-i cunosc și le sunt atașați din inimă

statul. Căci dacă generații după generații vor fi crescute în aceeaș desorientare și deformare sufletească de azi, însuși viitorul neamului și al țării este primejduit. Cel care este chemat a lua lupta contra răului este deci statul. În speță ministerul instrucțiunii. Desigur nu prin presiuni directe care să jignească libertatea presei. Ci arma de luptă trebuie să fie astfel aleasă, încât să răspundă întocmai loviturilor contrare. În concret ea ar fi: o editură ieftină, — cel puțin ca cele contrare —, sub controlul unei autorități școlare, care să publice toate operele de artă și valoare morală din literatura română și, în marginile posibilităților, capodoperele streine. Instituția indicată pentru conducerea acestei edituri este „Casa Școalelor”. Desfacerea ei să se facă însă cu multă străduință, așa încât toate colțurile țării să fie împănate cu volumele nou editate, în timp scurt și după trebuință, nu ca astăzi. În acest fel cărțile bune dacă n'ar acoperi pe cele rele, cel puțin ar fi alături, și cu o mică bunăvoință din partea librarului, ele ușor ar putea câștiga preferința cetitorilor. La început afacerea ar fi, poate, deficitară; dar statul care sacrifică atâta, pentru lucruri adese netrebuincioase, ar trebui să sacrifice aici, unde e vorba de un mare interes național.

O astfel de editură ar fi pentru publicul mare, prin ieftinătate și garanța morală, un pu-

se va împlini. Protestele violente ale deputaților basconavarini și ale mulțimilor credincioase din Madrid, Carrion, Tortosa, Santiago, Toledo, Salamanca, Valenza, și alurea din Spania, și a atâtor corporații muncitorești, studențești, scriitoricești din Olanda, Belgia, Franța, Italia ș. a. nu se poate să rămână fără efect.

Ajute Domnul să vină ziua izbânzii cât mai curând! Va fi a cincea oară că francmasoneria îl alungă din patria sf. Ignațiu de Loppola iar catolicismul iberic îl readuce acas, între urale de creștinească bucurie.

Alegeri eparhiale de pomină. Cunoaștem dintru început, din foarte apropiată vecinătate, deslănțuirea de patimi împreună cu alegerile eparhiale ale ortodoxiei de dincoace. Fenomenul vedem acum că se repetă și dincolo. Cauze similare produc efecte asemănătoare. Camera s'a sesizat și ea de metodele și roadele acestei „binecuvântate” inovații de marcă protestantă. DD. deputați A. Călinescu, C. Dimitriu, V. Lepădatu, V. G. Alexe, și D. R. Ioanișescu au ținut să-și exprime, în ședința dela 19 Februarie c., indignarea împotriva celor întâmplate cu prilejul acestor alegeri, cari numai pecetea moralității și a spiritualității nu o poartă. Caracteristice și revelatoare sunt însă mai ales cuvintele dlui prim-ministru N. Iorga, spuse în plenul aceleiași ședințe a Camerei. Reproducem o parte din ele.

„Acum câțiva ani, zice premierul, un om de bine, d. Lepădatu, s'a hotărât să dea bisericii un parlament, care era necesar.

„Am crezut și eu că alte moravuri vor fi măcar acolo. Din nenorocire la cele dintâi alegeri s'a amestecat blestemul spirit de partid, cu toate pasiunile, cu toate mojiile și brutalitățile sale. S'au bătut în biserici; au stropit pereții bisericilor cu sânge; s'au încuiat înăuntru în biserici, și s'au făcut de râs, în alegeri cari trebuiau să scoată la iveală oameni cari se interesează de biserică și cari țin la biserică, oricare ar fi caracterul lor...

„Am avut curiozitatea să mă duc să văd (și de data aceasta) cum se votează în fiecare sat: erau grupurile de țărani și în mijlocul lor forfoteau agenți cari îi prelucrau în acelaș fel în care se prelucra alegătorii cellalți. Un spectacol profund desgustător! Până seara târziu satele au fost agitate, fiecare răsplătindu-și pe oamenii cari votează pentru al lui... (O voce de pe băncile majorității: Și cu băuturi. D. Iorga:) Da, — și cu băuturi”.

S'au aflat și la noi glasuri cari să ceară lărgirea drepturilor mirenilor în chestii bisericesti, pe măsura și după calapodul celor trîmbițate ca idei fericite și dispoziții providențiale la ortodocșii noștri. Acestora le recomandăm spre specială meditație tabloul, nici decât exagerat, zugrăvit de istoricul bisericii ortodoxe, și dascălul neamului. — Sapienibus sat!

Vanitatea și prostia știu deschide pungile. Nu știi: să te revolți ori să pleci capul, deprimat, când vezi deoparte mizeria cea mai neagră sbătându-se neputincioasă, fără să i-să tindă ajutor, chipurile fiindcă n'ar fi cine și n'ar fi de unde să i-să vină într'ajutor, de altă parte însă și-e dat să fi mărturia risipei nebune ce se face pe tot felul de nimicuri și trăsniă ale cutărilor favorizați de noroc ori împrejurări, cari sunt mai mulți decât s'ar crede.

Lăsăm pe cei de pe lângă noi; nu pentru că n'am avea ce le reproșa, ci pentru că se poate să fim înțeleși și așa, bătând șeaua mai pe din departe...

Amăsurat unei înșelări a publicistului M. Auspitz, în New-York sunt saloane de modă

ce se pot făli cu vânzări în prețuri fantastice. Ciorapii cu 500 mărci părechea înseamnă puțin lucru. Prăvălia de corsete a Rosei Binner socotește a fi „preț redus” 1000 mărci bucata. Nota actriței Lillian Russel arată pentru așa ceva suma de 16.000 mărci. Pentru părechea de ghete de stradă „calitate simplă” de a firmei Delmans se plătește cel puțin 4000 mărci. Un lanțușor de perle japoneze trece cu 65.000 mărci. O vestită firmă de giuvaere a cumpărat, de ex., în 1924, o salbă de perle din tesaurul de coroană al Rusiei, cu 1.450.000 mărci, vândută în curând unei dame din Boston cu 2.000.000, care la rândul său a împărțit-o în șapte părți, petrecând cu degrab fiecare parte cu 1.000.000. Firma Carter își face atenți mușterii prin prospectul său din urmă, că „din motive tehnice” nu primește comande sub 40.000 mărci. — Ce-ar însemna sumele acestea în Lei?

Așa în America. Așa alurea. La Paris, bunăoară, unde se vând în magazine ghete de păsă, de diferite mărimi, pentru... câini. Prețurile: 75—200 franci, adică 500—1400 Lei părechea. Sumele enorme cheltuite de alți fanțaști cu expedierea... rândunelelor la căldură în Italia ori spre Bosfor, în vreme ce atâția copii și bătrâni nevoiași scriburau de frig în Viena și Pesta, marinimoase față de ciripitoarele întârziate pela noi, să le facem uitate. Căci se îmbulzesc, sfidătoare, alte „marinimosități” de-ale vanității și prostiei risipitoare. O cât de scurtă ochire, chiar și prin bugetele statelor, ne-ar desvălul taine (?) uluitoare.

Nu puțința de a împușina și de a alina suferințele alor o mulțime din semenii noștri, lipsește, ci bunul simț și dragostea. Dovadă: se găsesc sume fabuloase când e vorba de satisfacerea unor capricii mai mult ori mai puțin ridicole. Totdeauna însă putând, adesea deadreptul trebuind să rămână ceea ce sunt: gogorițe de repudiat. Mai ales în vremuri de mizerie cruntă ca cele de acum.

Știri mărunte

Distincție înaltă. Aflăm cu bucurie, că la propunerea legățiunii franceze din București, Președintele Franței a conferit păr. canonic Dr. Ioan Bălan crucea de cavaler al „Legiunii de onoare”. Biserica noastră se simte onorată și ea prin gestul de măgulitoare atențiune pe care marii aliați din apus îl arată unui vrednic fiu al ei. — Transmitem păr. canonic Bălan, care se străduiește și acum în Cetatea eternă la codificare dreptului canonic oriental, sincerile noastre felicitări!

Bisericanii ortodocși convertiți. Face mare vâlvă în cercurile ortodoxiei din Polonia trecerea la sfânta unire a ieromonahului Nichita Denisenko dela mănăstirea de Zhirovitz și a lui Petru Tabinskii, rectorul seminarului ortodox din Kremenciug. Katoliski List din Zagreb notează referitor la acesta din urmă: „Intr'o scrisoare publică Tabinskii declară că actul său se datorește conștiinței și convingerii ce și-a câștigat dânsul, că numai în unire cu Roma se poate înălța moralul poporului ucrainean. Biserica ortodoxă din Polonia e pornită, vădit, pe calea ruinei și e amenințată de pericolul grav al infecțiunii din partea diferitelor secte, a indiferentismului și a multor curse ale ateismului”. — Pentru aceea însă Slovo (Cuvântul), organul rusesc al ortodoxiei din Polonia, nu înceată de a prezenta și aceste treceri drept jertfe ale „fanatismului reinviat al vremii prigoanelor lui Loyola”, și a obscurantismului papist devorator de bieți pravoslavnicii naivi și nepricepuți.

Catolicismul japonez. La o populație de 65 milioane, catolicii dau, după numărătoarea

din Decembrie trecut, 96.323 suflete. Cei din urmă trei ani arată o creștere de 7000. Centrele acțiunii de vestire a crezului roman sunt cele 347 stațiuni misionare (anul trecut erau numai 308). Terenul bine muncit dă roade peste măsură de îmbucurătoare. Vocațiunile preoțești și călugărești sunt impunător de dese. Personalul ieratic-monahal indigen numără: 63 preoți, 224 seminaristi, 116 preoți și 158 surori la totalul de credincioși semnat mai sus, în frunte cu ep. Hayasaka, tot un japonez sfințit de însuși actualul Pontifex. Pe lângă toată prigoana nimicitoare, deslănțuită împotriva celor 300.000 creștini, la sfârșitul veacului XVI, poporul nipon pare să întăriască vorba sf. Francisc Xaveriu: „Japonezii sunt poporul cel mai bun dintre popoarele descoperite printre necredincioși; parcă e peste poate să fie aflat vre-unul care să-l întreacă”. — Ideea catolică are perspective de cuceriri mari în sânul acestui neam realist, agil și abil.

Vindecarea miraculoasă dela Goa Indiei. În răstimpul cât au fost expuse spre venerare publică moaștele sf. Francisc de Xaveriu (Decembrie trecut) s'au întâmplat o seamă de minuni în urma rugăciunilor făcute și a atingerii acelor rămășițe sfinte. Cea mai impresionantă a fost cea din 12 Decembrie. Mulțimile adunate se uitau cu milă la băeșaușul Valerian Augustin, de șase ani, din Karkalul Mangalorei, adus acolo de-un tată abătut de năpasta paraliziei nemiloase ce-i imobilizase complet, de doi ani de zile, odorul. Și cât nu alergase el cu copilul pe la doctorii din Madras și Mangalore. Dar de geaba, căci pruncul lui leac nu mai afla. Până în ziua pomenită, când bolnavul sărută rămășițele sfântului și deodată, instantaneu, simte că-l furnică prin mădulele țapene de doi ani, se mișcă, aleargă, e vesel, e fericit — e sănătos. Doctorii n'au făcut decât să constate vindecarea deplină, carea acum venise aievea. — Dar nu dela știința lor.

Locale. Dumineca viitoare, a lăsatului de carne, va predica în catedrală păr. Dr. Gavrilă Pop, profesor al liceului de fete.

— Vineri în 19 Februarie c. cercul franco-român a mai aranjat un *ceain literar* — A plăcut mult conferința păr. prof. Megieșan: Gustave le Bon (Omul și opera). Asemenea și celelalte puncte ale programului destul de bogat.

„Astru” se organizează. Asociația Națională a studenților români uniți — căci asta vrea să zică „Astru”, — conștie de îndatoririle ce-i incumbă pentru acum și pentru mai târziu, ține să-și aducă membrii în legătură unii cu alții, să-i familiarizeze cu metodele de lupă a celor înșirați sub steagul idealului creștin, să-i încălziască pentru acest războiu sacru al cinstei și dreptății împotriva ticăloșiei și a brutalității. În vederea acestui scop s'au organizat și tinerii noștri studenți din Timișoara și Cluj, alegându-și în 23 Ian. resp. 7 Febr. c. noile comitete pe 1931—32; la Timișoara în persoana dd-lor: Președinte: Virgil Cioban; vicepreședinte: Vasile Bogdan; secr. general: Emil Rațiu; cassier: Iancu Simu; bibliotecar: Leontin Pop; secretari de ședință: Tului Bașiu și Septimiu Melian; membri în comitet: Vasile Șuteu și Emil Tat; censori: Valentin Dragoș, Victor Turcu și Ștefan Chitta; la Cluj în persoana dd-lor: Președinte: Ioan Călugăran; vicepreș.: Iuliu Șerbănuțiu; secretar general: Ioan Călugăr; cassier: Aurel Vlad; controlor: Ioan Hârșan; bibliotecar: dș. Emilia Platon; secretari de ședințe: dș. Maria B. Pop și d. Valer Deac; membru în comitet: d. Iuliu Pop; preș. comit. de ajutorare: d. Teodor Bordan; preș. comis. artistico-literare: dș. Leontina Mureșan. — Deie Dumnezeu ca la activul nouilor comitete să se înregistreze cât mai multe realizări mari și frumoase!

Celibatul clerical

De Dr. VICTOR CRIȘAN

preot misionar.

„Din potrivă: e o îmbulzeală la teologie ca în vremile de demult. Profesorii de religie își cunosc elevii și din punctul de vedere al moralității, nu numai din acela al notelor. Ei să atragă conștientios atenția forurilor competente asupra elementelor de valoare din punctul de vedere al moralului model, ca să poată fi selecționat ceea ce-i mai bun și atunci răsadniței seminariale o să-i fie ușor să rodească suflete candido, gata spre vieța de aspră și sfântă jertfă a celibatului. Cu vremea s'ar putea ajunge și la o legiferare în acest sens.

„Până atunci însă caută să ne tragem pe seamă, că „a duce o vieță ca moșu' — a trecut. „Vom fi buni și noi cei căsătoriți, dar vrând-nevrând trebuie să vedem, că anevoie putem suplini, mai ales în situații materiale desperate, pe celibii ușor de împăcat cu puțin, fiind singuri și ușori de mobilizat și transferat la punctele primejdute, în vreme potrivită. De aceea n'avem dorință mai fierbinte, decât să vedem cât mai repede sosită vremea, când și Biserica noastră, bântuită de vânturi tot mai turbate de dinafară, să dispună de o falangă puternică de atari luptători, gata să trăiască și să moară exclusiv pentru mărirea lui Dumnezeu și mântuirea sufletelor, cum are Biserica Apusului.

„Cateheții, profesorii de teologie, spiritualii seminariali, preoții din pastorație, în predici, în meditații, în explicații, în conversații binevenite nu pot face mai folositor lucru decât să trezească și să întărească dorul celibatului în cât mai multe inimi tinere, curate, de nădejde“.

Iată un confrate vrednic de toată lauda, care a avut curajul să spună lucrurile pe față și deschis. Subscriem întru toate sugestiile date ca început remot pentru viitorii preoți celibatari. Sunt semne bune, că oamenii au început să-și dea seamă serios, că în potopul ce-l va aduce ziua de mâine, barca de salvare a Bisericii noastre va trebui condusă de un cler necăsătorit¹⁾. Iar acest cler ar fi bine format încă de pe acum, nu prin celibat obligatoriu și de o dată, ci prin selecționarea și creșterea clericilor în sens celibatar. Ca excepțiune s'ar hirotoni și familiști. Pe de altă parte ordinele călugărești în ființă să le sprijinim pe toate căile și cu toate mijloacele, pentru ca să ajungă cât mai repede la numărul suficient de preoți, cari să ia locul în pastorație nu numai al familiștilor, ci și acela al celibatarilor seculari. Ar fi de sigur un eveniment unic în felul său, dar în aceeaș vreme ar fi și cel mai radical și salutar posibil. Căci având în fiecare parohie câte doi (mai bine trei), preoți cari se controlează și confortează împrumutat, și aparținând unei familii centrale, dela care ar putea cere ajutor material în caz de mizerii, toată lumea ar trebui să vadă, că dificultățile celibatarilor s'ar reduce aproape la zero. Ce admirabilă dovadă ne prezintă în privința acesteia activitatea pastorală a Părinților minorii din dieceza gr. cat. de Orade! — Incât pentru prezent, cei chemați de sigur se vor folosi de precauțiunile necesare preconizate de sf. Congregație²⁾ a sacramentelor, pentru ca celibatarii noștri să nu fie „elemente improprii“ tagmei lor. Ieșiți dintre zidurile seminarului, de fapt, preoții celibi vor avea un solid razim

în „Asociația sacerdotală misionară¹⁾“ propusă de un confrate. Cu mult mai bine așa decât izolați și copleșiți de zeflemizările — poate — și ale colegilor căsătoriți.

Dar să continuăm cu audiarea martorilor. „Majoritatea covârșitoare a preoților tineri ieșiți din seminar cu sufletul plin de cel mai curat și cald idealism de a lucra și a se jertfi pentru binele aproapelui, — zice un alt confrate²⁾. — se duce fără a sta mult pe gânduri, în parohii mai slăbuțe și streine. Faptul, că aproape toți preoții noștri sunt căsătoriți și cu familie, e sub anume raport un mare avantaj al nostru față de preoțimea celibatară a Apusului catolic, dar faptul acesta constituie în acelaș timp și un mare dezavantaj pentru noi, căci ne situează dela început într'o vădită inferioritate față de preoții romano-catolici. Susținerea onestă a familiei pune deodată pe umerii preoțimii noastre familiste o foarte grea sarcină materială, chinuitoare de griji și nespuse răspunderi, cari o apasă brutal, zi de zi, și pe cari preoțimea apusană nu le cunoaște. Iată pentru ce noi nu putem copia fidel toate măsurile bune luate de clerul catolic al Apusului pentru promovarea religiosității, ci ni-se impune a ținea seamă, înainte de toate, de specificul particular al vieții Bisericii noastre răsăritene: de greutățile mari, cari copleșesc preoțimea noastră în susținerea familiei. Se știe, anume, că preoțimea noastră suferă mult în urma faptului, că, în general, nu e în stare a asigura familiei sale o existență onorabilă, scutită de chinuitoarea grije a zilei de azi și de mâine.

„Și cine ar putea descrie, în tot dramatismul ei sfâșietor, tragedia mută, ce se desfășoară în sufletul unui tânăr preot atunci, când ajunge să constate, că el, celce a pornit la drum cu cel mai nobil idealism de a se dăruia, a lucra și a jertfi pentru binele sufletesc al aproapelui, e lovit însuș de nevoile aspre și imediate ale vieții materiale; când începe să vadă, că avântul lui generos, de a lăsa o dără de lumină în urma sa, se macină și se irosește zi de zi în lupta cea grea ce trebuie să o dea cu necazurile crunte ale vieții pentru susținerea iubiților săi; când, în sfârșit, simte, că apăsătoarele griji ale traiului îi paralizează puterile, îi destramă și spulberă iluziile și-i taie din viu chiar și aripile nădejdilor de mai bine și în viitor? Iar dacă în suflet i-se furișează și gândul grozav, că și iubiții lui vor putea rămânea pe drumuri ca mulți alți orfani și văduve, durerea și nemulțumirea îi vor copleși sufletul cu tristeța lor descurajantă³⁾.

„Unde mai punem, că conștiința sărăciei, prin ea însaș, e ucigătoare de orice inițiativă măreață și nobilă, că e deprimantă, demoralizatoare și umilitoare pentru omul ce are simțul demnității sale?“

„Ajuns în aceasta grea situație, preotul ori va încerca să înfrunte și să facă față nevoilor

¹⁾ Vezi Păstorul Sufletesc, Lugoj, loc. cit.

²⁾ Vezi „Unirea“, Blaj, dia 7 Sept. 1929, art. „O chestie de actualitate“.

³⁾ Preoții, cari nu sunt capabili să-și stăpânească clocotul sentimentelor la gândul, că fiii lor vor fi nefericiți pe urma mizeriei, ce o lasă după ei, sunt puțini. Cei mai mulți se resemnează. Aruncă spre Domnul grija lor (cfr. Ps. 54, 22) mai ales, că cunosc atâtea cazuri, când Părintele ceresc a înălțat, ca prin minune, orfanii de preoți rămași în neagră mizerie, apoi nădăjduesc, că nobilul cleric † Filon Tat, care a pus temelii orfanotrofiului, ce-i poartă numele, va avea imitatori.

vieții în brazda cu credincioșii săi, aspirând poate chiar la fama și pretenția unui excelent gospodar, ori, apoi, cunoscându-și puterile, se va resemna a-și duce greul traiului, fără trudnica muncă a plugarului, într'o pasivitate de renunțuri și lipsuri“.

„Mai bine facem — scrie pâr. Hadzsega¹⁾, — dacă privim viața unui preot gr.-cat. începând dela cea din seminar. Ca alumn își gată studiile și peste tot ținta îi este, să termine cât de iute. Își însușește știință, evlavie, zel, cu anul patru însă gată. Vine căsătoritul, vremea însuratului, peșitul și curtizarea, și natural, atunci mai bine îi cade o mică și modestă distracție, petreceri și jocuri sociale, decât meditația abstractă, cetitul, studiul și altele. Astfel, după anul patru, cunoștințele din seminar, viața sufletească intensivă scad repede, mai ales dacă însuratul ține timp mai îndelungat. După însurătoare, din nou, meditațiile nu au loc din cauza lunilor de miere, urmate de grijile soției, mai apoi de cele familiare. Bărbatul, soția au nevoie de pâine și candidatul de preot vine-merge, ea să fie hirotont și să capete parohie, unde să se așeze. Să zicem, că'n scurtă vreme 'l și hirotonesc și-i dau un post. Atunci vieța familiară 'l influențează pe preot în două direcții, cari ambele îl abat dela nobila-i chemare preoțească plus-minus neglijată deja în decursul însuratului. O direcție îl duce la desfătări, petreceri, deșertăciuni lumești; iar alta la grijile și munca tatălui de familie. Bărbatul observând, că soției sale i-ar trebui distracții, mai ales la începutul căsătoriei lor, se nizuește a-i împlini dorința. Merge la petrecere, eventual bal, unde preotul-soț își petrece, se distrage, dansează cu soția. Măcar după petreceri, baluri etc. a pași la altar, a predica, sau din atari petreceri zmulș a merge la morboși, într'adevăr e un lucru ciudat, care se poate îndeplini numai cu anumite sentimente sui generis. Dar aceasta este încă partea plăcută. Preotul îndatăce s'a însurat și este în post îl cuprinde grija de economie și susținerea casei. Are să se susțină pe sine, soția și'n scurtă vreme doi-trei ori mai mulți copii și servitorimea. Iar la așa ceva trebuie mult: multă pâine, multe veșminte, mulți bani. Sărmanul preot. ca să poată trăi barăm sărăcește, face economii, ostenește, lucrează. Poștește deci, și'nvinge toate acestea din banii capelanului, sau din modestele intrate ale preotului începător! Unu, doi, uneori cinci-șase, ba și mai mulți copii, fociori-fete, poartă-i la școală. Ei bine, va zice cineva, și creșterea copiilor își are sfârșitul și nici preotul nu i purura ajutor (capelan) și nici nu rămâne pân la moarte tot în beneficiul cel mai slab, ci ajunge la unul mai bun mai gras; atunci doar s'a gata cu truda. Numai cât, dacă gată cu copii, se ivesc nepoții și bietul preot gr.-cat. poate începe necazul din nou. Intr'adevăr la noi vieța preotului, în general, o formează grijile creșterii copiilor, ale economiilor, ale traiului și ale susținerii familiei“.

La aceste depoziții credem, că orice comentariu e de prisos, din acest motiv trecem la **obiecțiunile**, ce se aduc contra celibatului clerical.

Obiecțiuni contra celibatului

Se spune, că abstenența perfectă, ce o învoldă celibatul, — date fiind împrejurările mășteri ale vieții — trece peste puterile omului slab; că fizice e imposibilă și că, chiar dacă s'ar putea trăi oare cum forțat, ea este în detrimentul sănătății. Așa se face, că sfințele Scripturi desaproabă celibatul. Biserica romană deci cade în absurd când impune clericului său o sarcină imposibilă de purtat.

¹⁾ Van-e szükség a papi nőtlenégre? pag. 52.

¹⁾ Vezi „Unirea“, Blaj, dia 16 Iun. 1928; 30 Aug. 1930; 3 Ian. 1931; 27 Iunie 1931 etc.

²⁾ Instrucția din 27 Dec. 1930; vezi Păstorul Sufletesc, Lugoj, Nrii 15—16 din 1 Aug. 1931.

Că a duce o vieață castă este peste puterile omului, cu aceasta se scuzau deja corupții episcopi¹⁾, prinți feudali zbiciuși de Papa Grigorie VII (1073—1085). De aceeaș scuză s'a folosit și ex-călugărul Luther²⁾ când împreună cu ex-călugărița Catarina și-au pus talaru 'n cui și votul sub picioare, pentru ca din așa zisa-le căsătorie să iese un Herr Luther și o Frau Kethe. Să nu ne mirăm deci, că, după o atare căsnicie inspirată de îngerii reformato-rilor, celibatul clerical rămâne o lege făcută de Papi instigați de satana³⁾. Cu adevărat: „zi-i mamă gușată, ca să nu-mi zică ea“.

Abstinența perfectă e posibilă

Contra acestora și toți cei ce glăsuiesc la fel noi susținem, că abstinența perfectă nu trece peste puterile omului și se poate observa igienic.

Martor ne este autorul ei Isus, care n'a putut recomanda un lucru imposibil de executat. Martori sunt și cei din jurul Lui: Iosif, Maria și apostolii, cari au putut fi caști, cu toate că au avut aceeaș natură ca și noi.

Dacă e imposibilă, cum se explică, că aceasta sublimă virtute a fost practică și prețuită veacuri de veacuri până și de păgâni? Roma, Atena, Judea și China au cuvântul. Oare mulțimea imensă, până la unul, să fi fost atât de tâmpită, încât n'a văzut pretinsul imposibil, căruia se plecau? Creadă, cine poate!

Dar să ne facem argumentul între noi. Aceia, pentru cari nu pot exista abstinenți, ar trebui să mărturisească, că toți copiii lor: fete, feciori necăsătoriți, frați, surori, unchi, mătușe ajunși oarecum singurateci, împreună cu o onorabilă mamă văduvă, — cu toții sunt pătați. Crudă, dar inevitabilă concluzie, la care am ajuns, dacă i-am subscris premisele. Și noroc dela Dumnezeu, că acele sunt false.

Adevărul este, că cei ce se folosesc de scuza lui Luther et Comp., vreau să aibă o manta, cu care să-și acopere inima desfrânată. Nu văd nenorociții, că se apasă ei pe ei, dat fiind că „din prisosința inimii grăește gura“⁴⁾

Dar atunci cum se explică — va zice cineva — că Pafnuție, celibe și om sfânt, la sinodul din Nicea a fost contra celibatului pe aceeaș bază?

Cazul Pafnuție se contestă⁵⁾ și ca atare nu se poate dovedi cu el decât în cadre contestate. Chiar admis ca real, din toată treaba urmează doar atât, că dintre două rele, ce bântuiau Biserica răsăriteană foarte slabă în disciplină, sf-ul Pafnuție a ales și propus pe cel mai mic. Sinodul a văzut dilema: ori se tolerează căsătoria episcopilor, preoților și diaconilor, ori — date fiind ravagiile arianismului — forțându-se celibatul, se toarnă ulei pe foc și spiritele ațâțate deja, ușor se vor alătura la eretici. În forma aceasta e natural, că părinții sinodali au aprobat atitudinea sf-lui Pafnuție.

Totuș e plină istoria de scandale, — scriu unii protestanți⁶⁾, — și e plină și vieața de toate zilele ceea ce nu arată imposibilitatea celibatului?

Curios este, că acești scriitori aleg anumite perioade istorice, când moralitatea clerului era decăzută, din care apoi fac argumente pentru teza lor. „Dar chiar și'n zilele cele mai rele, cari au urmat după prăbușirea imperiului lui Charlemagne, Biserica a ținut sus stindardul celibatului clerical, denunțând vehement pe cei necredincioși votului castității. Când concubinajul era lășit pe continent, Dumnezeu

a rânduit Papi energici și sfinți, cari să combată imoralitatea episcopilor germani, francezi și italieni și aceea a clerului lor. Leo IX (1049—1054), sf-ul Grigorie VII. (1073—1085), Urban II. (1088—1099) și Calixtus II. (111—1124) porniră o luptă hotărâtă contra concubinajului clerical, și reforma inaugurată de ei a fost permanentă. Decretul primului conciliu din Lateran (1123), care a declarat invalide căsătoriile tuturor celor din ordurile sacre, a fost punctul culminant al cauzei celibatului în vest. („Was the high water mark of the cause celibacy in the west“). Că la anumite perioade au fost și lași, în ce privește observarea legii, aceasta o admite oricare istoric sincer, dar cunoscând faptele, nime nu poate nega, că celibatul clerical începând cu veacul patru, a fost observat de vasta majoritate a clerului creștin din apus¹⁾.

Încât despre scandalele de toate zilele, clerul celibatar întru nimic nu e inferior clerului căsătorit sau mirenilor în general. Cu aceasta nu scuzăm pe cei răi din clerul celibatar. Dimpotrivă ne cugetăm cu groază la scutița: „Oricui i-s'a dat mult, mult se va cere dela dânsul; și căruia i-s'a încredințat mult, mai mult vor pofti dela el“²⁾.

„Presa noastră senzațională de toate zilele nu scapă niciun scandal — scrie Our Sunday Visitor, Hungtinton, Ind., din 26 Iulie 1937. — și fără ca să fiu aspru, desfid cetitorul, că din 20 scandale cu preoți (ministers) căsătoriți, să-mi prezinte unul numai, în care autorul să fie preot catolic. Un număr recent din „Chicago Tribune“³⁾ înregistrează trei scandale alor trei predicatori într'o singură zi. Dacă scriitorii preocupați acuză preoțimea noastră de imorală, bărbat, imparțial informat, ca protestantul Maitland zice: „După cum se vede, istoria martoră arată, că clerul (celibatar) și călugării totdeauna și pretutindeni au fost mai buni decât ceilalți oameni“⁴⁾.

Cei ce nu văd decât celibatarii scandalosi, n'ar strica, s'asculte ce zice faimosul E. Renan⁵⁾ în cauză. „Fapt este — glăsuiește numitul, — că ceea ce se spune în general despre moralitatea clerului, întru cât am putut experia, este absolut fără temei. Treisprezece ani am stat sub grija preoților și nicidecum n'am văzut barăm o umbră de scandal (je n'ai pas vu l'ombre d'un scandale); n'am cunoscut decât preoți buni. Confesionalul poate să producă rele în alte țări, dar eu ca biserican, în vieața mea n'am văzut urmă rea 'n el“. Și e bine să notăm, că acest om n'a avut niciun interes s'ascundă eventuale turpitudini clericale. Dimpotrivă.

Dar să-l auzim și pe ateistul Voltaire⁶⁾. „Vieața oamenilor mireni, totdeauna a fost mai vițiată decât aceea a preoților; însă transgresiunile acestora au fost mai bătătoare la ochi“.

Nu putem trece cu vederea nici următoarea mărturisire de mare preț: „Că majoritatea covârșitoare își ține votul castității, aceasta este un titlu de onoare peotru preoțimea catolică. Sunt însă totdeauna și excepțiuni, căci preoții ramân și ei oameni cu slăbiciuni. Nu-i iertat, ca acestea excepțiuni să le trimbițăm mai tare decât merită. În fond excepțiunile întăresc regula“⁷⁾.

În foaia Poporalui din Cleveland, Oh., No. 33 din 9 August 1931, un Român „Ortodox“, cere răspuns public la următoarele întrebări:

¹⁾ Conway, Why Priests Do Not Marry, pag. 10.

²⁾ Luca, 12, 48.

³⁾ Vezi și Chicago Herald Examiner din 12 Iunie 1931 și 3 Oct. 1931.

⁴⁾ The Dark Ages, preface, p. 8, John Hodges, 1889.

⁵⁾ Souvenirs d'Enfance et de Jeunesse, p. 139; cfr. H. Thurton in The Catholic Encyclopedia, vol. 3, pag. 483.

⁶⁾ Cfr. Coway, The Question Box, New York, 1924, pag. 346.

⁷⁾ Strassburger Post (29, 9, 1906 n. 1075): cfr. Brors, Modernes A. B. C. pag. 129.

„a) Dacă un preot hirotonit în Țară, vine aci în America, și în decursul timpului se divorțează de preoteasa lui, se căsătorește din nou și încă cu o femeie de alt neam, de altă limbă și de altă credință, cu care trăește câțva timp, pe care din nou o lasă, și după aceea trăind, cum lui îi place, mai lăsându-se și de preoție, ocupându-se cu alte lefterii, incompatibile cu chemarea de preot. Unul ca și acesta, în baza canoanelor și rânduelilor noastre bisericești, mai poate practica ca preot?”

„b) Dacă un preot hirotonit celib, adevărat necăsătorit, dar venind aci în America, în decursul timpului se căsătorește; canoanele Bisericii pe cari dânsul bine le cunoaște, îi permit ca să-și continue, și pe mai departe, cariera lui preoțească?”

„c) Dacă un preot în decursul timpului rămâne văduv, și el se recăsătorește a doua oară mai poate practica și pe mai departe cariera lui preoțească, în baza canoanelor?”

„d) Dacă un preot ortodox celib, se căsătorește, luând femeia legitimă a altui om, unul ca acela mai poate figura ca preot?”

Nu noi suntem chemați să lămurim pe bietul creștin ortodox. Noi cel mult scoatem tâlcul întrebărilor lui. Ca adevărat, la fel se poate strica preotul: fie căsătorit, fie văduv ori celibatar. Va să zică, căsnicia, ca garanță pentru integritate, întru nimic nu e mai eficace decât celibatul. Exemplare sunt destule nu numai la predicatorii protestanți, ci și aiurea. Cari trăim între ei, cunoaștem cazuri. Streinii cetească cartea „The Russian Clergy“ scrisă de Rev. Gagarin, în care, vor găsi destule dovezi în cauză¹⁾.

Că între mireni e plină lumea de divorțuri, mai e nevoie să dovedim? Și cine-și poate închipui numărul imens de adulterii și alte abuzuri și scandale casnice ce se fac pe o vastă scară de jos până sus? Or, din numărul ticăloșilor să concludem, că vina o poartă căsătoria ofensată? Sau peste tot, dacă sunt atâția desfrânați, tâlhari și mincinoși în lume, să punem vina pe poruncile: 6, 7 și 8 din decalog și să le dăm afară? Nicidecum. Intocmai așa nu putem învinui nici celibatul, pentru că unii abuzează de el. Pentru câteva țigle stricate numai nebunul se lipsește de întreg coperișul.

Nu afirmăm, că toți celibatarii sunt fără pată, sunt uși de biserică. Pretindem însă, ca ei să fie judecați cu imparțialitatea cuvenită, cum face bunăoară un Proal. Acest mirean și mare magistrat, cum numai o Franță poate să aibă, vorbind despre crima unui preot scrie: „Oricine, care cunoaște slăbiciunea umană, nu rămâne surprins, când află, că unii preoți sunt nedemni de chemarea lor. Oare între apostoli n'a fost un trădător? Sunt preoți răi, precum sunt magistrați și soldați răi. Flechier, enumerând în Grands jours d'Auvergne crime de ale preoților scăpătați, spunea just de tot, că religiunea întru nimic nu e atinsă prin nevrednicia unuia dintre slujitorii ei“²⁾.

Deci o vorbă ca o sută: Celibatul este o lege salutară, care cu ajutorul lui Dumnezeu se poate observa la perfecție. Celibatul nu e o sarcină imposibilă impusă clericilor, ci o legătură admirabilă, cu care suflă de elită, conștiințe și însuflețite, se leagă pentru mărirea lui Dumnezeu.

(Va urma)

¹⁾ Father Gagarin, in his book The Russian Clergy gives so vivid a picture of the degradation of the Eastern married clergy, that we have no notion of introducing their mode of life into Western Christendom. Conway, Why Priests Do Not Marry, pag. 11.

²⁾ Brors, Modernes A. B. C. Kevelaer, 1921, pag. 121, pag. 129. „So wenig wie das Gebot Gottes schuld ist an dem Ehebruch, so wenig ist die Kirche (mit ihrem Cölibat, zicem noi) schuld an dem Falle eines Priesters“. Cfr. și „Două vorbe“ în Unirea, Blaj, din 11 Iulie 1931.

³⁾ Proal-Allinson, Passion and Criminality, Paris, p. 241.

¹⁾ Conway, Why Priests Do Not Marry, p. 10.

²⁾ Cfr. The Harvard Classics, vol. 36, p. 319.

³⁾ Cf. The Harvard Classics, sol. 36, p. 318.

⁴⁾ Mat. 12, 34.

⁵⁾ Vezi „Două vorbe“ în Unirea, Blaj, din 4 Iulie 1931.

⁶⁾ Cfr. Leo, History of. Sacerdotal Celibacy.

„PATRIA” Institut de Credit și Economii societate anonimă, BLAJ.**CONVOCATOR**

P. T. Domni acționari ai băncii „PATRIA”, Institut de Credit și Economii s. a. Blaj, se invită cu onoare — în sensul § 13 și următorii din statute — la **a XLVI-a (patruzeci și șasea) adunare generală ordinară** care se va ține în Blaj, Marți în 22 Martie a. c., la orele 15 în localul institutului.

ORDINEA DE ZI:

1. Raportul Consiliului de administrație, raportul Comitetului de cenzori, bilanțul și darea absolutului.
2. Fixarea marcelor de prezență pe anul 1932.
3. Eventuale propuneri.

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunare, sunt rugați să depună, la cassa institutului, resp. la cassa filialelor din Teiuș și Șarmaș, ori la Administrația Centrală Capitulară din Blaj, precum și la institutele membre ale „Solidarității”, acțiunile și eventual documentele de plenipotență, până la 18 Martie ora 12 din zi.

Blaj, la 24 Februarie 1932.

ss. **Dr. Victor Macavasiu**
președinte

ss. **Victor Muntean**
director executiv

Conto Bilanț la 31 Decembrie 1931.

Active		Pasive	
Cassa	140.706.—	Capital de acții	10.000.000.—
Realități: casele institutului	2.000.000.—	Fondul de rezervă	3.000.000.—
„ de vânzare	101.000.— 2.101.000.—	„ „ pensie	1.800.000.—
Acții de bănci	1.447.000.—	„ „ I. M. Moldovanu	100.000.— 4.900.000.—
Efectele fondului de pensie	1.100.000.— 2.547.000.—	Depuneri	34.967.436.—
Scont	41.198.312.—	Reescont propriu	22.072.340.—
Cto Curent	16.973.899.10	„ cu gir	3.120.000.— 25.192.340.—
Hipotecar	2.577.740.—	Diverse conturi creditoare	1.932.255.—
Diverse conturi debitoare	11.785.827.40	Dividende neridicate	33.988.50
Mobilier	1.—	Interese anticipate	298.466.—
	<u>77.324.485.50</u>		<u>77.324.485.50</u>

Eșite		Intrate	
Interese după depuneri	1.774.640.60	Interese de Scont	2.995.484.50
„ „ reescont	2.224.088.— 3.998.728.60	„ „ Cto Curent	1.371.614.44
Salare și bani de cvartir	1.055.290.—	„ „ Hipotecar	819.587.—
Cheltueli de administrație	286.751.—	„ „ Efecte	124.730.— 5.311.415.94
Marce de prezență	32.100.—	Provizțiuni	306.447.66
Fracht și porto	264.401.— 583.252.—	Chirie	313.115.—
Contribuție	233.878.—		
Competință de timbru	59.830.— 293.708.—		
	<u>5.930.978.60</u>		<u>5.930.978.60</u>

Blaj, din ședința Consiliului de administrație, ținută la 24 Februarie 1932.

Director: ss. **Victor Muntean**
expert-contabil

Pentru contabilitate :
ss. **Victor Moldovan**
expert-contabil.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

ss. **Dr. Victor Macavelu**
președinte

ss. **Dr. A. Chețian**
v. președinte

ss. **Iacob Popa**

ss. **Dr. G. Borșan**

ss. **I. Br. Micu**

S'a revăzut și găsit în consonanță cu registrele societății.

COMITETUL DE CENZORI:

Blaj, la 25 Februarie 1932.

ss. **Aurel C. Domșa**
președinte contabil autorizat

ss. **V. Suclu**

ss. **Iuliu Maior**

ss. **Vasile Moldovan**

Amurgul Miss-urilor. »Miss« este un simbol viu al nebuniei colective din zilele noastre. Un articol de export, pregătit în târgurile de mostre ale negustorilor de carne vie, ascunse sub eticheta »concursurilor de frumusețe«. Grație reclamei ce i-se făcuse, nebunia începuse a lua proporții îngrijorătoare. Tragicul sfârșit al multora din vietățile brevetate la expoziții drept »regine«, au început a deschide ochii lumii asupra imoralității de fond a acestor întreceri nedemne de omul civilizat. Târgul se resimte vădit de această desmetecire. La expoziții se prezintă numai exemplare de calitate mediocră și de condițiuni morale și sociale dubioase. — În Italia au fost pur și simplu oprite; complet și definitiv. Ducele nu mai vrea să participe nobila națiune italiană la acest concurs degradant. — Bine a gândit. De le-ar veni și altora judecata sănătoasă la loc. Chiar și cărmuitorilor României!

Rămân pe culmile 'nzăpezite... Se lățise, dăunăzi, vestea că mănăstirea ridicată la a. 962 de sf. Bernard da Mentone în creerii Apeninilor, între Elveția și Italia, la 2467 m. înălțime deasupra mării, va rămânea pustie, pașnicii, tăcuții și jertfelnicii ei locuitori luând hotărârea să părăsiască lumea veșnicilor ghețuri și troiene și să se pogoare mai la vale împreună cu nedespărțirii lor tovarăși, câinii de atâtea ori mântuitori a celor rătăciți și pierduți în împărăția nămeților. Vestea aceasta însă se desminte categoric. »L'Osservatore Romano« e informat din Lugano că nici vorbă de așa ceva. Părinți, frați și noivi rămân cu toții și pe mai departe în alba lor sihăstrie de pân'aci, slujind și pe mai departe, din dragoste curată, desinteresată, pe toți câți sunt avizați la ajutorul lor imediat, eventual topindu-se în rugăciuni, meditații și cazne, de dragul și spre binele semenilor lor cunoscuți și necunoscuți. — Nu, idealismul nu e un basm. E realitate vie. Trebuie căutat însă acolo, unde-i este răsadnița: în biserică Domnului.

Economice. Statisticile din toamnă arătau 30 mii vagoane de grâu exportabil, după asigurarea consumului intern. Până la înghețarea Dunării am exportat 100 mii vagoane de grâu. Halal de statistici! — Argentina anunță oficial, că recolta de porumb în curs e compromisă din pricina lăcustelor și a secetei, care a bântuit pe acolo. Dacă se confirmă știrea, sunt nădejdi serioase că prețul porumbului se va urca binișor și la noi. — Când statul nostru ar găsi debușeu și producția ar fi dublată și industrializată, ceace e posibil, am fi trecuți peste criza actuală. (tc.)

Telefonul „Unirii“

Gh. B. Cluj. Am primit manuscrisul. Va apare într-unul din numerii apropiați.

P. Valea lui Mihai. De ce a decorat Papa pe dd. miniștrii Argetoianu, Ghica și Pangal? Intrebarea au mai pus-o și alții. Intre ei d. senator Oanea. Și, înfierbântat cum e de prezent pentru a vedea confiscată cât mai curând averea Status-ului romano-catolic, onorabilul senator n'a șovăit să facă o insinuaie pe cât de jignitoare pentru Sfântul Scaun și pentru țara noastră deopotrivă, pe atât de concludentă pentru a judeca înălțimea la care sboară logica și gândirea lui aprinsă. A spus, anume, că asta ar vrea să fie o încercare a Vaticanului de a cumpăra conștiințele miniștrilor români în cauza Status-ului. — În »Cuvântul« din 27 Februarie, d. Th. Solacolu îi trimite, din Roma chiar, înfierbântatului senator un mesaj, care îi va servi de învățătură. Ii arată cât de mult strică țării acest fel de »patriotism« nesocotit. Și pentruca să înțeleagă taina decorațiilor buclucașe, i-o explică: »Schimbul de decorațiuni între State este un secular obicei de curtenie internațională, prin care Suveranul sau Capul unui Stat mărturisește — în majoritatea cazurilor chiar pe deasupra persoanelor cinstite cu aceste distincțiuni — simpatia sau interesul pe care îl poartă țării căreia îi aparțin«. — Nu avem nimic de adăugat.

I. Sibiu. Ați avut vreodată tentația cicălitoare de a vă gândi la »compatibilitatea ce există între ortodoxia noastră și cultura progresată a omului de azi? Ei bine, aflați că și în această privință catolicismul se poate ascunde în fața »Telegrafului«. D. doctor Stăniloae are argumente sdobitoare. Iată pe cel mai tare: »In catolicism mișcarea religioasă a tineretului a luat

în mod fatal (!) o direcție străină de biserică, așa încât aceasta mișcare a trebuit să fie sugrumată de forurile conducătoare ale Bisericii, iar tinerimea încinsă în cercurile nesuferite ale unor mișcări la comandă«. Pe când în ortodoxie — acolo-i alta: organizațiile tinerimii sunt la larg și pline de viață, nene, de-a mai mare dragu! — Vă rog să nu rădeți: d. doctor o spune serios. Și poate se va găsi printre bunii cititori ai »Telegrafului« câte un curios, care să-l și crează. Dacă nu aici în țară, între călugării români din Atos, cu toată siguranța!

Chităm primirea abonamentului pe 1932: M. Vidrasău, Oficiul parohial Lupșa, Oficiul parohial Calvasăr, M. Remeș, Biserica Șard, C. Prislop, B. Făgăraș, Dr. R. Oradea.

Dr. P. Beinș. Abonamentul este achitat până la 31 XII 1930.

Oficiul parohial. Berivoi. Am primit abonamentul pe 1931.

P. Blaj. Am primit 500 Lei, abonament pe 1931 Vă mulțămim pentru suprasolvire.

Gh. Grozești. Confirmăm primirea sumei de Lei 200, abonament pe 1931.

Parohia Lonea. Chităm primirea abonamentului pe anul 1931.

P. Apșa de mijloc. Am primit 400 Lei, abonament pe 1931!

Oficiul parohial. Galoș-Petreu. Am primit 400 Lei, abonament de 1931 și 1932.

Dr. M. Șimleu. Am primit 100 Lei, abonament pe jumătatea doua a anului 1931.

P. Oradea. Am primit 400 Lei. Achitat până la 31 XII 1929.

Parohia Gherăești. Am primit abonamentul pe 1931.

Parohia Cenadul mare. Am primit 900 Lei. Achitat până la 31 XII 1931.

T. Oradea. Am primit 500 Lei. Achitat până la 31 XII 1932.

D. Galați. Am primit 600 Lei, din cari 400 s'au contat pentru păr. M. din Assisi.

G. Mottinul mie. Am primit abonamentul pe jumătate de an.

P. Vulcan. Confirmăm primirea abonamentului pe anul 1931.

I. Totești. Am primit abonamentul pe 1930 și 1931.

B. Sibiu. Am primit abonamentul pe 1931.

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

fost

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă

1-7 999

Cețiți și răspândiți „UNIREA“

Reuniunea de Consum societate pe acții Bouțariul de Jos

CONVOCARE

Reuniunea de Consum, societate pe acții din Bouțariul de Jos, va ține

A XXV-a adunare generală

în ziua de 10 Martie 1932, orele 10 a. m., la care On. acționari sunt rugați a lua parte în persoană sau prin delegați.

PROGRAM :

1. Raportul direcțiunii asupra activității desfășurată în anul 1931.
2. Raportul comitetului de cenzori.
3. Darea absolutului.
4. Aprobarea proiectului de împărțire a beneficiului.
5. Eventuale propuneri.

Direcțiunea.

Active	Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1931	Pasive
1. Cassa numerar Lei: 954 22		1. Capital social Lei: 40.000—
2. Mobilier " 482—		2. Creditori " 57.392—
3. Mărfuri Inventar " 31 340—		3. Fond de rezervă " 38.014 42
4. Debitori " 165 710—		4. " dubioase " 25.317 50
		5. " cultural " 8.000—
		6. " filantropic " 494 20
		7. " local " 3.000—
		8. Dividendă neridicată " 564—
		9. Remunerații nelic. " 1.569 61
		10. Profit curat " 21.134 49
		11. Salarii datorate " 3 000—
Total Lei: 198.486 22		Total Lei: 198.486 22
Cheltueli	Contul Profit și Pierdere	Venite
1. Impozite Lei: 10.861—		1. Mărfuri Lei: 40.175 49
2. Cheltueli " 2.180—		
3. Salarii " 6 000—		
4. Profit curat " 21.134 49		
Total Lei: 40 175 49		Total Lei: 40 175 49

Bouțariul de Jos la 31 Decembrie 1931.

Director: Valer Paveloniu

Iosif Olariu ss.

Dionizie Raca ss.

Alexandru Bărcilă ss.

Iosif Agliceriu ss.

Sevastian Boldea ss.

Contul Bilanțului și al Profitului l-am examinat și l-am aflat în conformitate cu registrele principale și auxiliare.

COMITETUL DE CENZORI:

Mihuț Preda ss.

Petruț Raca ss.

Zachel Macivan ss.

Tipografia Seminarului teologic greco-catolic — Blaj